

Jelen lenni, nyomot hagyni

Mit tehet az európai közösség a nyomortelepeken összezsúfolódó roma emberekkel? Hogyan lehet rajtuk segíteni? Kinek a dolga megtenni az első lépést, és milyen út vezet a leszakadó közösségek felemeléséig? A kérdésekre a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által vezetett uniós program, a PAIRS projekt adja meg a válaszokat - olvasható az Európai Parlament hivatalos lapjában, a The Parliament júliusi számában megjelent beszámolóban.

A teljes cikk magyarul:

Jelen lenni, nyomot hagyni

Hogyan emeljük fel a roma közösségeket? Mit tehet az európai közösség a nyomortelepeken összezsúfolódó roma emberekkel? Hogyan lehet rajtuk segíteni? Kinek a dolga megtenni az első lépést, és milyen út vezet a leszakadó közösségek felemeléséig? A kérdésekre adható válaszokat nyolc országban kezdte összegyűjteni a PAIRS projekt.

Európában a becslések szerint 10-12 millió roma ember él, nagyobb részük a dél-kelet európai térség országaiban koncentrálódik. Kirekesztettségük, leszakadásuk a térség egészében súlyos, megoldatlan társadalmi problémaként jelenik meg, melyre sem az egyes országoknak, sem a nemzetközi szervezeteknek nincsenek jó válaszaik. (Sokszor még a jó kérdésekig sem sikerül eljutni.) A romák felemelését segítő programok ellenére egyre nő a szakadék köztük és a többségi társadalom között. Sokan telepeken összezsúfolódva, embertelen körülmények között élnek, ahonnan nincs esélyük kitörni, a gyerekek pedig szüleik példáját követve nőnek fel, örökségük a nyomor.

A segítő szervezetek szerint a nyomor nem a mélyülő szegénység egy újabb állomása, hanem a teljes összeomlás előtti állapot. A nyomorban élők nem alkotnak közösséget, nem gondolnak a jövőre, nem érznek felelősséget, csak szükségét. A nyomorban élőket már nem érdekli, mit hoz a holnap.

Az ilyen mély társadalmi sebeket nem lehet másfél, kétéves programokkal orvosolni. A gyógyulás hosszú folyamat, idejét évtizedekben, generációkban kell mérni. A változásokhoz elkötelezett emberek, kormányok, nemzetközi szervezetek kelljenek. A romák felzárkózása nem lehet egy program, vagy egy segélyszervezet magánügye, sikerre csak akkor van esély, ha a kirekesztett közösségek befogadására a társadalom egésze felkészült. Hiszen nem a karitatív szervezetek dolgozóinak kell elfogadnia őket. A változásokra akkor nyílik reális esély, ha a többség megérti, milyen felelősséget visel a kisebbségért.

A PAIRS (Effective Programmes for the Active Integration/Inclusion of the Roma in South-East Europe) projekt azokat a jó gyakorlatokat gyűjti össze, amelyek a roma közösségek elfogadását és integrációját szolgálják. A nyolc országban – Albániában, Bulgáriában, Magyarországon, Olaszországban, Romániában, Szerbiában, Szlovákiában és Ukrajnában – zajló európai program feltérképezi az eddig hozott helyi intézkedéseket és a korábbi sikeres programokat – de kiértékeli sikertelen kísérleteket is, hiszen a kudarcokból is sokat lehet tanulni. A PAIRS ezen kívül döntéshozók számára közvetít fontos tudásokat, elősegíti a roma integrációban érintett állami, civil és nemzetközi szervezetek közötti együttműködést. A PAIRS hozzájárul a módszerek fejlesztéséhez és terjesztéséhez, európai és nemzeti roma integrációs programok hatékonyabb tervezéséhez.

A PAIRS projektben tizennyolc partnerszervezet (önkormányzat, civil szervezet, fejlesztési ügynökség) vesz részt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vezetésével. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét programjai az elmúlt huszonöt évben számos roma telepen értek el fontos eredményeket. Legfontosabb elvük, hogy munkatársaik részesei legyenek az adott közösség mindennapjainak, megismerjék az ottani emberek életét. Ha egy karitatív szervezet ily módon alapozza meg jelenlétét a telepen, a valós problémákat fogja megtalálni, és azokra tud reagálni. Nem mellékesen a rendelkezésre álló forrásokat is sokkal hatékonyabban tudja felhasználni.

A „Jelenlét” a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szóhasználatában azt jelenti, jelen vagyunk a másik ember életében. Azt jelenti, vele vagyunk. Azt jelenti, nyomot hagyunk.